

Проектно-мовленнєва діяльність виховательки-методиста закладу дошкільної освіти: категоріальний апарат дослідження

Богуш Алла Михайлівна¹

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

E-mail: allabogush777@gmail.com

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-5678-5455>

Researcher ID: P-6834-2019

Заклад дошкільної освіти є першою освітньою ланкою в неперервній системі освіти України. Від рівня освіченості найменших громадян залежить майбутнє нашої держави. Сучасний етап розвитку суспільства вимагає переосмислення традиційних форм і методів у роботі педагогічних кадрів, зокрема підготовки творчих педагогів закладів дошкільної освіти, які вміють поєднувати набуті у процесі навчання професійні знання, вміння і навички з передовими інноваційними технологіями навчання і виховання найменших громадян України, сміливо проектувати нові сучасні освітні моделі діяльності закладів дошкільної освіти. Першочергова роль у векторі модернізації діяльності сучасних закладів ЗДО, у пошуках нових інтерактивних методів освітньо-виховної роботи як з дітьми, так і з педагогічним колективом та батьками належить передусім керівництву ЗДО.

Очолюють педагогічний колектив ЗДО директор/ка і вихователька-методист. За якість освітньо-виховної роботи з дітьми відповідає вихователька-методист як високоосвічений, компетентний професіонал, педагогічний фахівець, який контролює педагогічну роботу вихователів закладу дошкільної освіти: здійснює методичну допомогу вихователям, узагальнює і впроваджує передовий педагогічний досвід, сприяє підвищенню кваліфікації вихователів, організовує співпрацю з батьками, громадськими організаціями, зі школою, планує освітньо-виховну роботу ЗДО – з дітьми і педагогічним колективом. Одним із сучасних інтерактивних напрямків діяльності виховательки-методиста є проектно-мовленнєва діяльність.

У статті розкрито категоріальний апарат дослідження, позиціоновано професійно зорієнтований глосарій, як-от: «проект» та похідні від цього поняття: метод проекту, проектувальні методики, технології проектування, проектувальна діяльність, проектувально-впроваджувальна діяльність, педагогічний проект. Визначено феномени «проектно-мовленнєва діяльність виховательки ЗДО» схарактеризовано різні види: тематику проектів мовленнєвої спрямованості для ЗДО.

Ключові слова: вихователька-методист, заклад дошкільної освіти, проект, проектування, проектувальна діяльність, проектно-мовленнєва діяльність, педагогічний проект, методичний проект.

Вступ. Зазначимо, що проблема методичної роботи в закладах освіти розглядалась ученими в різних напрямках, як-от: теретичні аспекти методичної роботи педагога (Л. Артемова, В. Беспалько, А. Богуш, Я. Болюбаш, Н. Борисова, Н. Воронка, А. Єрмола, Н. Комаренко, В. Крижко, Е. Павлютенков, О. Пехота та ін.); формування методичної культури майбутніх педагогів (Л. Артемова, Т. Бережна, В. Бондар, І. Княжева, О. Ліпунова, О. Мороз, С. Сисоєва та ін.); методична підготовка майбутніх педагогів (А. Богуш, В. Гальченко, С. Кичкіна, Л. Плеханова, О. Резван та ін.); формування методичної компетентності в майбутніх викладачів (Олена і Ольга Жирнова); висвітлення й аналіз практичного досвіду методичної роботи ЗДО (Г. Григоренко, Н. Денисенко, Н. Майор, Ю. Манилюк, М. Марусинець, О. Тимофєєва та ін.); зміст і форми методичної роботи закладів дошкільної освіти (О. Амацьєва, К. Біла, І. Жерносек, Л. Калузька, І. Кіндрат, О. Лінник, Н. Омеляненко, Н. Савінова, Л. Поздняк та ін.)

Метою статті є висвітлення теоретичного вектора дослідження проектно-мовленнєвої діяльності виховательки-методиста ЗДО, розкрити категоріальний апарат дослідження.

Результати дослідження. З'ясуємо насамперед сутність методичної роботи в закладах дошкільної освіти. Методична роботи в закладах дошкільної освіти розглядається вченими (В. Бондар, І. Жерносек, Л. Набока, В. Пуцов та ін.) як цілісна, заснована на досягненнях науки, освітніх інновацій,

¹ доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри теорії і методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

конкретному аналізі стану освітньо-виховного процесу; це система діагностувальної, пошукової, аналітичної, інформаційної, організаційної діяльності та заходів, спрямованих на підвищення професійної майстерності кожного педагога, вихователя, розвитку творчого потенціалу педагогічного колективу освітнього закладу в цілому (Енциклопедія освіти, 2008: 497).

Методична робота вихователя закладу дошкільної освіти спрямована на забезпечення взаємозв'язку між змістом освітньо-виховного процесу, змістом навчання і виховання дітей, діяльність вихователя і діяльністю дітей для забезпечення якості освітньо-виховного процесу (Енциклопедія освіти, 2008: 497).

Організовує, впроваджує і контролює методичну роботу вихователів вихователка-методист. Методист закладу дошкільної освіти – це «педагогічний працівник, посадові обов'язки якого передбачають: розроблення пропозицій щодо ефективності освітнього процесу й методичної роботи; систематизацію методичних і розроблення інформаційних матеріалів, методів прогнозування і планування підготовки спеціалістів та навчальних планів з конкретних розділів програми; підготовку методичних розробок (Дошкольное образование, 2005: 160). Формами методичної роботи вихователки-методиста є: педагогічні ради, семінари-практикуми, вебінари, консультації, відвідування й аналіз роботи вихователів, творчі лабораторії, конференції, узагальнення передового досвіду роботи тощо.

Одним із напрямів методичної роботи вихователки-методиста ЗДО є проектно-мовленнєва діяльність. Проблема педагогічного проектування досліджувалась у різних напрямках, а саме: освітні проекти як педагогічне явище (Н. Борисова, Т. Кочеровська, О. Коваленко, О. Пехота, Г. Романова, Т. Піроженко та ін.); підготовка майбутніх педагогів до проектно-освітньої діяльності (В. Деркунська, Л. Козак, О. Лінник, Л. Оршанський, Т. Піроженко, Н. Половнікова та ін.); організація проектно-діяльності в закладах дошкільної освіти (Ю. Буракова, М. Вераска, Н. Гавриш, О. Євдокімова, Л. Калузська, Г. Кравченко, К. Крутій, О. Лінник, Т. Піроженко, Н. Половнікова, О. Тимофеева, Л. Швайка та ін.); взаємодія педагога (вихователя) і дітей у проектній діяльності (В. Безрукова, В. Веселова, І. Колеснікова, Е. Крюкова, О. Коханенко, Н. Мятяш, І. Шапошнікова та ін.).

Проектування як метод навчання дітей дошкільного віку досліджували К. Андросович, М. Вераска, Н. Гавриш, В. Деркунська, О. Корнеєва, І. Кіндрат, О. Лінник та ін. Так, Н. Гавраш обґрунтовано використання проектування за інтеграційним принципом, зокрема проведення інтегрованих занять (заняття-проект) у ЗДО. Авторкою розроблено систему занять-проектів («Мое ім'я», «Мое дорослішання», «Створення мультфільму-казки» та ін (Гавриш, 2007).

Методичні аспекти проектування студійовано методистами-практиками (О. Корнеєва, І. Нікітіна, В. Рязанцева, О. Стягунова та ін.)

Зазначимо в позитивному ракурсі, що на допомогу вихователям-методистам практикам в Україні започатковано профільно-професійні журнали («Вихователь-методист», «Методична скарбничка вихователя закладу дошкільної освіти», в яких щомісяця позиціоновано практичні матеріали для вихователів і методистів.

Визначимось з тезаурусом проектно-мовленнєвої діяльності вихователки-методиста закладу дошкільної освіти. Започатковуючи дослідження, було здійснено контент-аналіз його терміносистеми, як-от: проект, види проектів, метод проектів, проектування, педагогічний проект, педагогічне проектування, проектна діяльність, проектно-мовленнєва діяльність вихователки-методиста ЗДО.

Вихідним у тлумаченні феномена «проектно-мовленнєва діяльність» є термін «проект», який по-різному трактується у словникових джерелах, як-от: «задуманий план дій, задум, намір (Яременко, Слітушко, 1999: 779); «образ того, що планується здійснити» (Крутій, Фунтікова, 2010: 214). Як бачимо, термінологічні словники, по суті, ототожнюють «проект» із планом, із процесом планування.

За Т. Піроженко, проект – це завершений цикл продуктивної діяльності як форми побудови спільної цілеспрямованої діяльності людей (Піроженко, 2004).

Н. Половнікова розглядає дефініцію «проект» з позиції участі в ньому дитини дошкільного віку. На її думку, проект – це спосіб засвоєння дитиною інформації про довкілля, за яким вона самостійно здобуває інформацію й готує її презентацію своїм одноліткам (Половнікова, 2019: 4).

На нашу думку, важко погодитися з таким визначенням авторки, оскільки в його змісті відсутня роль організатора проекту, тобто вихователки.

Зазначимо, що здебільшого вчені надають перевагу терміносполученню «метод проекту». Так, проект як метод (чи методика) використовується психологами для вивчення особистості, виявленням проєкції, тобто здатністю людини переносити власні стани, внутрішні властивості на зовнішні об'єкти

(суб'єкт-об'єктні відносини). У психології метод проекту передбачає розроблення проєктивних методик або експериментальних тестів.

У педагогіці метод проєктів асоціюють насамперед з процесом і результатом навчання. За С. Гончаренком, метод проєктів передбачає організацію навчання, за якою учні набувають знань: навичок у процесі планування і виконання практичних завдань-проєктів; певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дають можливість розв'язати ту чи ту проблему в результаті самостійних дій учнів з обов'язковою презентацією цих результатів (Гончаренко, 2011: 278-279). Учені (О. Якубчик і І. Любаревка) маркують метод проєктів як метод проблемного навчання, спосіб організації поетапної практичної діяльності на основі взаємодії педагога і вихователя задля досягнення мети, яка визначена проблемою проєкта (Якубчик, Любаревка, 2015: 19). Отже, вважаємо, що є всі підстави прийняти означене визначення як таке, що віддзеркалює сутність проєкту.

Учені (Н. Гавриш, І. Кіндрат, Л. Козак, К. Крутий, О. Лінник, Т. Піроженко, Н. Половнікова) описують різні види проєктів, як-от: освітні наукові, інформаційні, дослідницькі, ігрові, творчі, конструкторські, літературні, художні, мовленнєві тощо.

За терміном виконання проєкти поділяються на короткотривалі (до одного тижня), довготривалі (впродовж кількох місяців чи одного року), поквартальні та ін.

Проєкти за своїм змістом і провідними сферами діяльності можуть бути різних типів: а) технологічні, екологічні, музичні, соціальні, педагогічні, психологічні тощо; б) проєкти різного класу (склад, структура): моніторинг, мультипроєкт, мегапроєкт, змішані проєкти.

У дослідженні йдеться про інноваційний, освітній, навчально-виховний проєкт у галузі дошкільної освіти, зокрема в мовленнєвій діяльності закладу дошкільної освіти.

Проєкт у мовленнєвій діяльності ЗДО будемо розуміти як цілевизначене перспективне планування інноваційних, інтерактивних форм, методів, технологій навчання дітей рідної мови, об'єднаних однією темою, спрямованих на досягнення позитивного результату у взаємодії дітей і виховательки, під її керівництвом і контролем у процесі різних видів мовленнєвої діяльності.

Щодо проєктів, які реалізують вихователі в мовленнєвій (художньо-мовленнєвій, театральній-ігровій) діяльності дітей, то їх тематика широко представлена на шпальтах часописів «Дошкільне виховання», «Вихователь-методист», «Методична скарбничка вихователя-методиста ЗДО» як ученими (Н. Гавриш, І. Кіндрат, О. Лінник, О. Корнєєва), так і вихователями-практиками у рубриці «З досвіду роботи».

Реалізація проєктів відбувається у процесі проєктної діяльності (проєктування), яка спрямована передусім на «створення об'єктивно-суб'єктивного нового продукту»; це творча, інноваційна, конструктивна, продуктивна діяльність, спрямована на розв'язання життєво значущих проблем, досягнення нового кінцевого результату у процесі цілевизначення, планування і реалізації проєкту та оцінювання наслідків того, що передбачалось проєктом (Енциклопедія освіти, 2008: 717).

Проєктна діяльність у ЗДО, за Н. Половніковою, це діяльність із планування й організації педагогічного процесу в межах конкретної теми, яка передбачає соціально-значущий результат (Половнікова, 2019: 5).

Ґрунтовне наукове дослідження докторського рівня з педагогічного проєктування освітнього простору в школі І ступеня було проведено А. Цимбалару. Авторкою схарактеризовано своє бачення сутності ключових понять, що є супутніми проєктній діяльності; змодельовано систему педагогічного проєктування освітнього простору школи І ступеня; позиціоновано варіативні дидактичні моделі проєктування освітнього простору в початковій школі (Цимбалару, 2013).

Проєктування – за А. Цимбалару, це самостійний вид діяльності, який передбачає такі складники: прогнозування, планування, програмування, конструювання, моделювання, це поліфункціональний, поліакцентний процес розроблення проєкту, який характеризується інтегративністю і комплексністю; синтетичний вид діяльності, що має на меті зміну наявної (реальної) дійсності через розроблення і впровадження певного продукту-нововведення і виступає як організаційна основа інноваційного розвитку об'єкта (Цимбалару, 2013: 67).

Вчена виокремлює різні види проєктування, а саме: соціальне, соціально-педагогічне, психолого-педагогічне, освітнє, педагогічне проєктування, яке А. Цимбалару розуміє як «педагогічний феномен, який дозволяє створювати освітній простір як багатовимірну, багатофункціональну та поліакцентну діяльність, де кожна дитина навчається відповідно до своїх здібностей, нахилів, можливостей, отримуючи при цьому максимально позитивний бажаний результат» (Цимбалару, 2013: 72).

Низку досліджень було присвячено проектній діяльності в підготовці майбутніх фахівців у вищій школі: до проектування дидактичних систем в умовах магістратури (Л. Лебедик), проектування системи педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів (Н. Брюханова), формування готовності вчителів до проектно-впроваджувальної діяльності в системі післядипломної педагогічної освіти (О. Мариновська), проектування розвивального освітнього середовища для обдарованих учнів (В. Гриньова, Л. Карпова), міжнародні проекти як інструмент реформування вищої освіти в Україні (С. Шитікова), метод проектів у процесі підготовки майбутніх учителів англійської мови на спеціальному факультеті (О. Геркєрова) та ін.

Підкреслюючи важливість практичної реалізації проекту, О. Мариновська ввела в науковий обіг феномен «проектно-впроваджувальна діяльність», яку авторка розуміє як діяльність, яка передбачає самостійне виявлення проблеми в професійній роботі вчителя, обґрунтування шляхів її розв'язання із використанням педагогічних технологій, розроблення персонал-технології досягнення передбачуваного результату та впровадження цієї технології у практику (Мариновська, 2010: 17).

Оскільки в дослідженні йдеться про проектно-мовленнєву діяльність виховательки-методиста закладу дошкільної освіти, з'ясуємо сутність супутніх понять, звернемося насамперед до поняття «мовленнєва діяльність».

Мовленнєва діяльність – це діяльність, яка характеризується предметною мотивацією, цілеспрямованістю, вимагає реалізації мовленнєвих умінь і навичок у процесі слухання, говоріння, комунікації.

Мовленнєву діяльність дітей дошкільного віку розуміємо як організований вихователем цілеспрямований процес використання мови як засобу передання дітям елементарних наукових знань, формування у них мовленнєвих умінь і навичок, стимулювання активної комунікації, регулювання і планування своїх дій.

Проектно-мовленнєву діяльність виховательки-методиста закладу дошкільної освіти розглядаємо як багатофункціональну, полівимірну конструктивно-планувальну мовленнєву діяльність, спрямовану на забезпечення освітньо-мовленнєвого процесу в різних вікових групах ЗДО новітніми інноваційними технологіями та інтерактивними методами розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови в ранньому і дошкільному віці, здійснюючи проміжний контроль і допомогу в їх реалізації, що дозволить об'єктивно оцінити здобуті результати на кінцевому етапі.

Вважаємо, що проектно-мовленнєва діяльність виховательки-методиста буде успішною, якщо дотримуватись відповідних методичних принципів у процесі її організації.

Під методичними принципами проектно-мовленнєвої діяльності виховательки-методиста ЗДО розуміємо дотримання і врахування мовно/мовленнєвих закономірностей у проектуванні мети, змісту, методики і технології навчання дітей різних вікових груп рідної мови, формування мовно/мовленнєвих і комунікативних компетенцій як у вихователів, так і дітей, які забезпечують становлення національно спрямованої мовно/мовленнєвої особистості.

З-поміж таких методичних принципів проектно-мовленнєвої діяльності виховательки-методиста є такі:

- принцип проектування і розвитку мовно/мовленнєвої особистості (вихователя і дітей);
- принцип національно-народознавчої спрямованості освітньо-мовленнєвої діяльності;
- принцип позитивної мотивації і налаштованості на успішну реалізацію проекту всіх його учасників в проектно-мовленнєвій діяльності;
- принцип поєднання індивідуальних (індивідуально-мовленнєві заняття) і колективних форм навчання рідної мови;
- принцип моделювання сучасного розвивального мовленнєвого середовища вікової групи чи ЗДО;
- принцип ситуативності, який передбачає розроблення системи емоційних ситуацій, які дозволяють забезпечити психологічний комфорт, позитивний емоційний клімат як у групах, так і в закладі дошкільної освіти відповідно до теми проекту;
- принцип комфортності у комунікативній взаємодії вихователів і дітей;
- принцип етичності, спрямований на дотримання національно-мовленнєвого етикету;
- принцип дотримання нормативності української мови у процесі спілкування;
- принцип рефлексії, тобто об'єктивного аналізу та оцінювання результатів проектно-мовленнєвої діяльності.

Проекти, які розробляє вихователька-методист, повинні відповідати таким вимогам:

- модернізації і реформуванню мовної освіти України на державному рівні;
- інформатизації мовної освіти;
- бути оригінальними і стимулювати активну мовленнєво-творчу діяльність учасників проекту;
- передбачати інноваційні технології та інтерактивні методи навчання дітей рідної мови;
- спрямовані на максимальну активізацію мовленнєвої (художньо-мовленнєвої, комунікативно-мовленнєвої) діяльності всіх учасників проекту.

Тематика проектів мовленнєвої спрямованості, які розробляє вихователька-методист, диференціюються за двома напрямками:

а) проекти, спрямовані на підвищення професійно-мовленнєвої компетентності вихователів (мовно/мовленнєвих знань, умінь і навичок) з навчання дітей рідної мови, використання формул мовленнєвого етикету та виразності мовлення педагогів різних вікових груп;

б) проекти, які складає вихователька-методист разом із вихователями і які реалізують безпосередньо вихователі з дітьми своєї вікової групи у процесі різних видів мовленнєвої діяльності під контролем і допомогою методиста.

Тематика проектів мовленнєвої спрямованості та їх реалізація вихователями різних вікових груп позиціонована у щомісячних професійних журналах («Вихователь-методист» та «Методична скарбничка виховательки-методиста»). Щодо тематики проектів мовленнєвої спрямованості до реалізації яких залучаються вихователі, то теми обирає вихователька-методист. Пропонуємо орієнтовну тематику таких проектів, а саме: «Мовленнєвий портрет виховательки ЗДО», «Художньо-поетичні твори у моїй професії», «Мовленнєвий довідник виховательки ЗДО», «Країна мови-Дошкілля», «Національно-мовна особистість виховательки ЗДО», «Мовленнєвий імідж виховательки ЗДО» та ін. До реалізації означених проектів залучаються всі вихователі і помічники вихователів усіх вікових груп.

Висновки. У статті студійовано теоретичні позиції проектно-мовленнєвої діяльності виховательки-методиста ЗДО; представлено авторське бачення ключових понять теми дослідження (проект, проектно-мовленнєва діяльність виховательки-методиста, вихователька-методист, принципи проектування, вимоги до проектів та тематику проектів мовленнєвої спрямованості, до реалізації яких залучається педагогічний колектив ЗДО).

Перспективи дослідження: передбачається розроблення методики констатувального етапу дослідження, її реалізацію та науковий аналіз здобутих результатів.

Література

Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика. Підручник /За ред. А.М. Богуш. К.: Вища школа, 2007. 543 с.

Брюханова Н. О. Теорія і методика проектування системи педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів: автореф. дис. ... доктора пед. наук. Луганськ, 2011. 40 с.

Вераска М. Організація проектної діяльності у дитячому садку: творчі проекти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 2. С. 31-36

Гавриш Н.В. Сучасне заняття в дошкільному закладі. Навч.-мет. посібник. Луганськ: Альма-Матер, 2007. 496 с.

Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. «Волинські обереги». Рівне, 2012. 192 с.

Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. «Волинські обереги». Рівне, 2011. 552 с.

Гриньова В. М., Карпова Л. Г. Проектування розвивального освітнього середовища для обдарованих учнів. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2011. 112 с.

Деркунская В. А. Проектная деятельность. *Успех. Совместная деятельность взрослых и детей: основные формы: пособ. для педагогов* /О. В. Акулова и др. М.: Просвещение, 2012. С. 108-127

Дошкільна лінгводидактика. Словник-довідник. / Упор. А. М. Богуш, К.Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2014. 200 с.

Дошкільна освіта. Словник-довідник. / Упор. К. Л. Крутій, О. О. Фунтікова. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. 324 с.

Дошкольное образование. Словарь терминов. / Н. Виноградова та др. М.: Айрис-пресс, 2005. 400 с.

Енциклопедія освіти / гол.ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

Жорнова О., Жорнова О. Методична компетентність викладачів ВНЗ. Навч. посіб. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 336 с.

Зазуліна Л. В. Педагогічні проєкти: наук.-мет. посібник. Кам'янець-Подільський. Абетка-нова, 2006. 40 с.

Інновації в дошкільлі. Програми, технології, проєкти, ідеї, досвід: посібник на допомогу дошк. працівникам/ упор. Л. В. Калуська, М. В. Отрощенко. Тернопіль: Мандрівник, 2010/ 367 с.

Інтерактивні технології і методи навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посібник /О. Пометун, Л. Пироженко. К.: АПН, 2002. 136 с.

Керівництво дошкільним навчальним закладом / Упор.: Н. С. Майор, Ю. С. Манилюк, М. М. Марусинець, О. О. Тимофєєва. Тернопіль: Мандрівник, 2010. 168 с.

Княжева І. А. Теоретико-методологічні засади розвитку методичної культури майбутніх викладачів педагогічних дисциплін в умовах магістратури: автореф. дис. ... доктора пед. наук. Одеса, 2014. 45 с.

Козак Л. В. Підготовка майбутніх педагогів дошкільної освіти до організації проєктної діяльності. «*Young Scientist*», №8.1 (60.1). August, 2018. С. 71-75

Корнєєва О. Л. Організація методичної роботи з вихователями дошкільних навчальних закладів: автореф. дис. ... кан. пед. наук. Одеса, 2012. 21 с.

Корнєєва О., Стягунова О. Парк професій. Методичний посібник. К.: Інтерконтиненталь-Україна, 2017. 112 с.

Крутій К. Л. Педагогічний аналіз як функція управління дошкільним навчальним закладом. Монографія– Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2007. 236 с.

Лебедик Л. В. Теоретичні засади підготовки викладачів вищої школи до проєктування дидактичних систем в умовах магістратури: автореф. дис. ... доктора пед. наук. Слав'янськ, 2019. 40 с.

Лінник О. О. Творче проєктування в організації життєдіяльності шестирічок. Навч.-мет. посібник. Луганськ: Альма-Матер, 2005. 178 с.

Масові форми методичної роботи з педагогами в сучасному дошкільному навчальному закладі / за ред. К. Л. Крутій– Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2004. 128 с.

Маринівська О. Я. Формування готовності вчителів до проєктно-впроваджувальної діяльності в системі післядипломної педагогічної освіти: автореф. дис. ... доктора пед. наук. Луганськ, 2010. 44 с.

Метод проєктів у діяльності дошкільного закладу / укл. Л. А. Швайко. Х.: «Основа», 2010. 203 с.

Пироженко Т. О. Програма технології психолого-педагогічного проєктування. *Дитячий садок*, 2004. №16. С. 8-9

Половникова Н. Л. Технология проектной деятельности в работе с детьми дошкольного возраста. Методическая разработка. Йошкар-Ола, 2019. 28 с.

Проєктні технології у дошкільному навчальному закладі / укл. Ю. Д. Буракова. Х.: «Основа», 2009. 204 с.

Резван О. О. Методика викладання у вищій школі: навч. Посібник. Харків: ХНА ДУ, 2013. 172 с.

Цимбалару А. Д. Педагогічне проєктування освітнього простору в школі I ступені: теорія і практика. Монографія. К.: Педагогічна думка, 2013. 692 с.

Якубчик О. Н., Любарская Н. П. Технология проектирования – современный стиль работы воспитателя. *Післядипломна освіта*, №6, 2015. С.19-20

Project- language behavior of teacher-methodologist of preschool education institution: categorical research apparatus

Bogush Alla ²

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

The preschool education institution is the first educational link in the continuous education system of Ukraine. The future of our state depends on the level of education of the youngest citizens. The current stage of society development requires the traditional forms and methods in the work of teaching staff rethinking. Also it includes the training of creative teachers at preschool education institutions, who are able to combine professional knowledge, skills and abilities acquired in the education process with advanced innovative

² Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chairperson of the Faculty of the Theory and Methods of Preschool Education at the State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky»

technologies of education and upbringing of the youngest citizens of Ukraine. And on top of it easily to design a new modern educational models at preschool education institutions. The primary role in the modernization vector of modern preschool education institutions functioning consists in searching of new interactive methods of educational work with children, as well as with the teaching staff and parents belongs primarily to preschool education institutions authorities.

The pedagogical staff of preschool education institution is headed by the director and the teacher-methodologist. The last is the responsible for quality of educational work with children. She is a highly educated, professionally competent, pedagogical specialist who supervises the pedagogical work of teachers at preschool education institution: provides methodological assistance to teachers, summarizes and implements the advanced pedagogical experience, promotes the career enhancement of teachers, organizes the cooperation with parents, public organizations, school, plans educational work of at preschool education institution - with children and teaching staff.

One of the modern interactive directions of teacher-methodologist's activity is project- language behavior. The article reveals the categorical apparatus of research and positioned the professionally oriented glossary, such as: "project" and derivatives of this concept: project method, project techniques, project technologies, project activities, project and implementation activities, pedagogical project. There is defined the phenomena of " Project- language behavior of teacher-methodologist of preschool education institution" and different types are characterized: the project subject of project- language behavior.

We understand the project in language behavior as purposeful perspective planning of innovative, interactive forms, methods, technologies of native language teaching for children, united by one theme, aimed at achieving a positive result in the cooperation of children and teacher, under her guidance and control in various language behaviors.

We consider the of project- language behavior of the project- language behavior of preschool education institution as a multifunctional, multidimensional, constructive-planning language behavior aimed at providing the educational- language behavior process in different age groups of preschool education institution with the latest innovative technologies and interactive methods of language improvement and native language teaching to children in early age, carrying out intermediate control and assistance in their implementation, which will objectively assess the results obtained at the final stage.

The principles of language behavior organization of the teacher-methodologist and types language behavior are characterized.

Keywords: teacher-methodologist, preschool education institution, project, project activity, project-language behavior, pedagogical project, methodical project.

References

- Bohush, A.M., & Havrysh, N.V. (2007). *Doshkil'na linhvodydaktyka [Preschool language didactics]*. Kyiv: Vyscha shkola [in Ukrainian].
- Bryukhanova, N.O. (2011). *Teoriya i metodyka proyektuvannya systemy pedahohichnoyi pidhotovky maybutnikh inzheneriv-pedahohiv [Theory and methods of designing a system of pedagogical training of future engineers-teachers]*. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Luhansk [in Ukrainian].
- Derkunskaya, V.A. (2012). *Proyektynaya deyatel'nost' [Project activity] Uspekhi. Sovmestnaya deyatel'nost' vzroslykh i detey – Success. Joint activities of adults and children: basic forms*. Moscow: Prosveshcheniye, pp. 108-127 [in Russian].
- Doshkil'na osvita. *Slovyk-dovidnyk*. (2010). *Preschool education. Dictionary-reference*. Ed. K.L. Krutiy, O.O. Funtikova. Zaporizhzhya: TOV «LIPS» LTD [in Ukrainian].
- Doshkil'na linhvodydaktyka. Slovyk-dovidnyk*. (2014). *[Preschool language didactics. Dictionary-reference]* Ed. A.M. Bohush, K.L. Krutiy. Zaporizhzhya: TOV «LIPS» LTD [in Ukrainian].
- Doshkol'noye obrazovaniye. Slovar' terminov*. (2005). *[Preschool education. Glossary of terms]*. Ed. N. Vinogradova. Moscow: Ayriss-press [in Russian].
- Entsyklopediya osvity*. (2008). *Encyclopedia of Education*. Ed. V.H. Kremen'. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
- Havrysh, N.V. (2007). *Suchasne zanyattya v doshkil'nomu zakladi [Modern lesson in preschool]*. Luhansk: Al'ma-Mater [in Ukrainian].

Honcharenko, S.U. (2012). *Pedahohichni zakony, zakonomirnosti, pryntsypy. Suchasne tlumachennya. «Volyns'ki oberehy»* [Pedagogical laws, patterns, principles. Modern interpretation. "Volyn charms"]. Rivne [in Ukrainian].

Honcharenko, S.U. (2011). *Ukrayins'kyy pedahohichnyy entsyklopedychnyy slovnyk. «Volyns'ki oberehy»* [Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary. "Volyn charms"]. Rivne [in Ukrainian].

Hryn'ova, V.M., & Karpova, L.H. *Proyektuvannya rozvyval'noho osvith'oho seredovyscha dlya obdarovanykh uchniv* [Designing a developmental educational environment for gifted students]. Kharkov: KHNPУ H. S. Skovorody [in Ukrainian].

Innovatsiyi v doshkilli. Prohramy, tekhnolohiyi, proyekty, ideyi, dosvid: posibnyk na dopomohu doshk. pratsivnykam. (2010). [Innovations in preschool. Programs, technologies, projects, ideas, experience: a guide to help boards. employees]. Ed. L.V. Kalus'ka, M.V. Otroshchenko. Ternopil': Mandrivnyk [in Ukrainian].

Interaktyvni tekhnolohiyi i metody navchannya: teoriya, praktyka, dosvid. (2002). [Interactive technologies and teaching methods: theory, practice, experience]. Ed. O. Pometun, L. Pyrozhenko. Kyiv: APN [in Ukrainian].

Kerivnytstvo doshkil'nym navchal'nym zakladom. (2010). [Management of preschool educational institution]. Ed. N.S. Mayor, YU.S. Manylyuk, M.M. Marusynets', O.O. Tymofeyeva. Ternopil': Mandrivnyk [in Ukrainian].

Knyazheva, I.A. (2014). *Teoretyko-metodolohichni zasady rozvytku metodychnoyi kultury maybutnikh vykladachiv pedahohichnykh dystsyplin v umovakh mahistratury* [Theoretical and methodological principles of development of methodical culture of future teachers of pedagogical disciplines in the conditions of a magistracy]. *Extended abstract of Doctor's thesis.* Odesa [in Ukrainian].

Kornyeyeva, O.L. (2012). *Orhanizatsiya metodychnoyi roboty z vykhovatelyamy doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv* [Organization of methodical work with educators of preschool educational institutions]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Odesa [in Ukrainian].

Kornyeyeva, O., & Styahunova, O. *Park profesiy* [Park of professions]. Kyiv: Interkontynental'-Ukrayina [in Ukrainian].

Kozak, L.V. (2018). *Pidhotovka maybutnikh pedahohiv doshkil'noyi osvity do orhanizatsiyi proyektnoyi diyal'nosti* [Preparation of future preschool teachers for the organization of project activities]. *Young Scientist*, 8.1 (60.1). August, pp.71-75 [in Ukrainian].

Krutiy, K.L. (2007). *Pedahohichnyy analiz yak funktsiya upravlinnya doshkil'nym navchal'nym zakladom* [Pedagogical analysis as a function of preschool education management]. Zaporizhzhya: TOV «LIPS» LTD [in Ukrainian].

Lebedyk, L.V. (2019). *Teoretychni zasady pidhotovky vykladachiv vyshchoyi shkoly do proyektuvannya dydaktychnykh system v umovakh mahistratury* [Theoretical bases of preparation of teachers of higher school for designing of didactic systems in the conditions of a magistracy]. *Extended abstract of Doctor's thesis.* Slavyansk [in Ukrainian].

Linnyk, O.O. (2005). *Tvorche proyektuvannya v orhanizatsiyi zhyttyedyal'nosti shestyrichok* [Creative design in the organization of life of six-year-olds]. Luhansk: Al'ma-Mater [in Ukrainian].

Masovi formy metodychnoyi roboty z pedahohamy v suchasnomu doshkil'nomu navchal'nomu zakladi. (2004). *Mass forms of methodical work with teachers in a modern preschool educational institution.* Ed. K.L. Krutiy. Zaporizhzhya: TOV «LIPS» LTD [in Ukrainian].

Marynovs'ka, O.YA. (2010). *Formuvannya hotovnosti vchyteliv do proyektno-vprovadzhuval'noyi diyal'nosti v systemi pislyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity* [Formation of teachers' readiness for design and implementation activities in the system of postgraduate pedagogical education]. *Extended abstract of Doctor's thesis.* Luhansk [in Ukrainian].

Metod proyektiv u diyal'nosti doshkil'noho zakladu (2010). [The method of projects in the activities of the preschool institution]. Ed. L.A. Shvayko. Kharkiv: «Osnova» [in Ukrainian].

Pirozhenko, T.O. (2004). *Prohrama tekhnolohiyi psykholoho-pedahohichnoho proyektuvannya* [Program of technology of psychological and pedagogical design]. *Dytyachyy sadok – Kindergarten*. 16, pp. 8-9 [in Ukrainian].

Polovnikova, N.L. (2019). *Tekhnologiya proyektnoy deyatel'nosti v rabote s det'mi doshkol'nogo vozrasta* [Technology of project activities in working with preschool children]. Yoshkar-Ola [in Russian].

Proektni tekhnolohiyi u doshkil'nomu navchal'nomu zakladi. (2009). [Project technologies in a preschool educational institution]. Ed. YU.D. Burakova. Kharkiv: «Osnova» [in Ukrainian].

Rezvan, O.O. (2013). *Metodyka vykladannya u vyshchiiy shkoli [Methods of teaching in high school]*. Kharkiv: KHNA DU [in Ukrainian].

Tsymbalaru, A.D. (2013). *Pedahohichne proyektuvannya osvithnoho prostoru v shkoli I stupeni: teoriya i praktyka [Pedagogical design of educational space in the school of the first degree]*. Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].

Veraska, M. (2010). Orhanizatsiya proyektnoyi diyal'nosti u dytyachomu sadku: tvorchi projekty [Organization of project activity in kindergarten: creative projects]. *Vykhovatel'-metodyst doshkil'noho zakladu. – Educator-methodologist of preschool institution. 2*, pp. 31-36 [in Ukrainian].

Yakubchik, O.N., & Lyubarskaya, N.P. (2015). Tekhnologiya proyektirovaniya – sovremennyy stil' raboty vospitatelya [Design technology is a modern style of work for a teacher]. *Pislyadiplomna osvita – Diploma certificate, 6*, pp.19-20 [in Ukrainian].

Zazulina, L.V. (2006). Pedahohichni projekty [Pedagogical projects]. Kam"yanets'-Podil's'ky: Abetkanova [in Ukrainian].

Zhornova, O., & Zhornova, O. (2013). *Metodychna kompetentnist' vykladachiv VNZ [Methodical competence of university teachers]*. Kyiv: TOV «NVP «Interservis» [in Ukrainian].

Accepted: February 10, 2021

